

AMADUL

Prin muncă perseverență și corectă, în toate domeniile, vom putea înlătura împrejurările prin cari trecem.

REDACȚIA și ADMINIS

ARAD, Str. Eminescu 113.

Telefon: 266.

Organ al Asociației „Infrățirea”
Apare odată pe săptămână.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	1 An	500 Lek	1 An
200 Lek	6 Luni	250	6 Luni
100	3 Luni	130	3 Luni
50			

In străinătate dublu.

In loc de polemică. Revizionismul maghiar în slujba finanței internaționale.

Intre necazurile redacției unui ziar săptămânal, cel mai însemnat și mai greu de suportat este inactualitatea. Dar nu inactualitatea propriu zisă care te silește să dai lucruri apărute aiurea, ci o altă căreia numai prin lipsă de alt termen i se zice așa. Iată-o: la începutul săptămânii are loc un important eveniment. Tu ca redactor al unei gazete săptămânale — cât de modeste ar fi — îți formezi, prin mijloacele ce-ți aparțin, o părere asupra aceluia eveniment, pe care o și așterni pe hârtie. Ori, de cele mai multe ori se întâmplă ca și un alt gazetar, dela o altă și mai mare gazetă să formuleze ulterior aceleași păreri, și cu toate acestea, gazeta sa fiind zilnică apar înaintea alor tale, dar numai cu o zi sau două. Iată dar, că cetitorii cari eventual citesc ambele gazete, te și acuză de plagiat, fără să știe că tu ai formulat aceleași păreri înainte cu câteva zile, fără ca să ai însă puțină de a le răspândi în public. Aceasta doare nespuse de mult, de oarece și în gazetărie concurența joacă un mare rol. Te doare întâi pe tine autor al acestor păreri, văzându-le sub semnătura altuia, după ce le-ai formulat odată, întocmai ca pe un părinte de necazurile fiului său; te doare, pentru că lumea te crede pur și simplu plagiator, prin urmare un hoț; doare pe conducătorii gazetei, deoarece gazeta este acuzată de inactuală; prejudiciază interesele gazetei a cărei administrație are material actual și atrăgător. Materialul e cules, pagina încheiată, ba de multe ori gazeta se și tipărește, când se întâmplă cazuri de aceste. Ce pot face conducătorii și redactorul respectiv? Nimic. Pun mâinile în piept suspinând adânc și... restul se înțelege.

Iată un aspect din viața gazetelor săptămânale. Câte întâmplări chiar în viața acestui modest sunt multe. Nu le în-

imediat după perfectuarea tratatelor de pace, Ungaria a pornit o furioasă campanie pentru revizuirea lor, și anexarea teritoriilor ce i-au fost răpite prin acele tratate. Lumea politică dela noi și din toată Europa asistă la această furibundă campanie, pentru cărei bună reușită au pus în joc bani, prietenii, statistici false — referitor la numărul naționalilor lor din provinciile ce i-au fost luate, — interpretări tendențioase asupra stării în care se află și a felului în care sunt tratați, prietenii și în fine tot felul de fapte de minimă importanță. Totul a fost astfel prezentat, încât Ungaria apare o victimă a statelor învingătoare cari ar fi dictat pacea din 1919. Trebuie să recunoaștem că modul de prezentare a fost bine ales, pentru că victimei întotdeauna i se acordă o anumită cantitate de simpatie. Această simpatie — de victimă — i s'a acordat și Ungariei, care a știut-o și o știe folosii și acum atât în politica ei externă, cât și în conierințele internaționale, ce se țin în cele mai luxoase stațiuni climatice, spre bucuria și marea plăcere a diplomaților scump plătiți de țările sărace de criză... Pe baza simpatiei de victimă și-a organizat Ungaria monștra-campanie de revizuire. La această simpatie au mai adăugat falsurile amintite mai sus. Din toate aceste, amestecate într'un vrăjbit cazan, au scos concluzia sau argumentul puternic — zic ei — cu care lucrează: **Revizuirea tratatelor cari au nedreptățiți fără sfântului Ștefan, este o necesitate inexorabilă pentru sufletul maghiar, care nu poate trăi încătușat între limitele lui de azi.**

Multă lume a căzut în cursa întinsa de revizionism maghiar, manifestând alături de ei pentru repararea unei nedreptăți așa de mari. Din cuprinsul acestui reportaj, se va vedea ce este sufletul maghiar care nu poate trăi încătușat în limitele lui de azi, și care este spiritul motor și alimentator al acestui zvăpăiat suflet.

șirăm aci. In urma acestora credem că cetitorii vor fi mai indulgenți și mai prietănoși când acuză de plagieri, — natural, în materiile articole asupra evenimentelor principale de peste săptămână. dr. Quartz.

Intre sufletul dornic de libertate al ungarilor și câștigurile banche- rilor streini — Reaplații uimitoare, bazate pe date statistice maghiare — Lordul Kothermeere, tronul maghiar și acțiunile industriei maghiare de fier.

Date revelatoare
Printr'o feroacă întâmplare — întâmplarea joacă un rol în toate evenimentele — ne-au căzut în mâni câteva date statistice provenite din surse maghiare. Ieșiți date oficiale din puterile mului. E adevărat că aceste date luate fiecare în parte nu prea soun mare lucru, însă puse unele lângă altele și judecate în mod obiectiv, pun revizionismul maghiar într'o lumină foarte crudă și murdară. Mai precis, din aceste date, se vede că revizionismul maghiar este scoborât de pe cele două temelii: în primul rând pe temelia fanșmului intern și în al doilea rând pe temelia fanșmului extern.

Prima parte a datelor extrase din discursul deputatului maghiar Gaston Gaál, discurs a cărui reproducere de către ziare, a fost interzisă de guvernul maghiar. In acest discurs deputatul Gaston Gaál, arată că procentele din totalul acțiunilor marilor bănci maghiare sunt în-

mâini streine de Ungaria, și câte în mâinile unor posesori cu domiciliul în Ungaria.

A doua parte a datelor, este extrasă din publicațiunea oficială a oficiului statistic maghiar, intitulată Revista de statistică maghiară (*Magyar sztatistikai szemle*) și arată procentele comiteresării bancare în industria maghiară.

Datele aceste, după cum am spus și mai sus, luate în parte nu spun mare lucru; luate împreună și cu considerare la tantiemele și dividendele ridicate, ce au distribuit întreprinderile maghiare înainte și în timpul războiului, tanțime și dividende presupuse de către o revistă de sociologie din Budapesta, în comparație cu cele distribuite de alte țări, — deoarece în Ungaria nu s'a publicat nici o dată, vre-o dare de seamă despre ele — ne desvăluie substratele campaniei de revizuire a tratatelor așa de furibunde dusă de Ungaria.

Ce spune deputatul Gaston Gaál

Intr'o ședință a parlamentului maghiar — ședința rămasă memorabilă — deputatul Gaston Gaál vorbind despre politica socială și economică a Ungariei, a spus în mijlocul unui vacarm înrozilor, că bancele maghiare sunt deloc în mâinile ungarilor, ci în mâinile capitaliștilor streini, cari dețin majoritatea acțiunilor și prin urmare împunându-le ei linia de conduită și nici decum ungarilor. Pentru dovedirea acestora a produs următoarele date despre posesorii de acțiuni a marilor bănci maghiare:
Banca de credit (Hitelbank): 253.000 acțiuni în mâini streine, 59.000 acțiuni interne;
Banca comercială (Kereskedelmi bank): 60.000 acțiuni în mâini streine, 91.000 acțiuni interne;
Banca de scont (Leszámitoló bank): 62.000 acțiuni în mâini streine, 46.000 acțiuni interne;
Banca Anglo-Maghiară (An-

gol-Magyar bank): 305.000 acțiuni în mâini streine, 70.000 acțiuni interne;

Casa generală de economii maghiară (Magyar Általános takarékpénztár): 170.000 acțiuni în mâini streine, 19.000 acțiuni interne;

Banca Italo-Maghiară (Olasz-Magyar bank): 303.000 acțiuni în mâini streine, 1.800 acțiuni interne;

Banca Maktár: 36.000 acțiuni în mâini streine, 23.000 acțiuni interne.

După cum se vede din aceste date, aproape 70% din totalul acțiunilor marilor bănci maghiare, sunt — cum am spus și mai sus — în mâini streine de Ungaria. Streinii le conduc și le dirijează, conform intereselor lor și nici de cum în conformitate cu interesele Ungariei. La rândul lor aceste bănci sunt interesate în industria maghiară, după cum arătam mai jos.

Industria maghiară la che- rurile băncilor

Dăm aci, — după revista statistică maghiară (*Magyar sztatistikai szemle*), publicată de institutul statistic maghiar — procentele cu cari băncile maghiare sunt interesate în industria ungară.

Industria ferului: 70%.
Industria de mașini și electricitate: 68,92%.
Industria de piatră și mine-reuri: 42,35%.
Industria de lemn și os: 57,47%.

Industria de piele și derivate (ruggyanta): 53,33%.

Industria textilă (țesături și împletituri): 72,97%.

Industria de îmbrăcăminte: 66,67%.

Industria de hârtie: 66,67%.

Mori: 52,82%.

Industria zaharului: 100%.

Spirit: 66,67%.

Industria alimentară diferită: 46,55%.

Industria chimică: 63,38%.

Industria de multiplicare (Sokszorosító ipar): 33,34%.

Clădiri: 30,23%. (Majoritatea capital particular protejat de capitalul bancar).

La restul întreprinderilor, sunt interesate și marile trusturi la Ștefan și Ștefan Company, Shell, Belga, prin fabrici ce le au în Ungaria.

Diverse: 48,58%.

După cum rezultă din aceste date, industria maghiară, prin intermediul băncilor e la dispoziția capitaliștilor streini. Ce beneficii are Ungaria dela această industrie și ce beneficiu au capitaliștii, se va vedea mai jos.

Ceva despre tantiemele industriei maghiare.

O revistă de sociologie din Budapesta, vorbind despre beneficiile realizate în timpul războiului de toate ramurile industriei și din toate țările, se întreabă de ce industria maghiară, nu a publicat procentul tantiemelor acordate, cum au făcut alte țări? La această întrebare răspunde, reproducând procentul tantiemelor acordate de industria elvețiană și prin analogie, presupune dividendele și tantiemele distribuite de magnașii industriei ungare. In ce privește partea tantiemelor, după revista amintită mai sus, reproducem următoarele:

Dividendele și tantiemele distribuite de Elveția în:

	1919	1921
întreaga industrie	11,05%	3,39%
industria alimentară	13,33%	3,07%
industria de îmbrăcăminte	9,89%	4,42%
industria de mașini	9,19%	2,49%
industria de multiplicare	3,09%	4,57%
Clădiri	7,02%	3,25%
ind. textilă	9,04%	4,55%
industria de hârtie și piele	8,69%	4,17%
ind. chimică	20,24%	4,29%

(Continuare în pag. 2-a)

(Continuare din pag. 1 a)

Revista amintită, obsează, că dividendele și tantiemele distribuite de industria maghiară și în special de cea de talpă și textile, care a întrebunțat drept materiale prime, hârtia; precum și de industria alimentară, care a întrebunțat paie și făină de lemn în locul grâului, au fost atât de mari, încât teama de scandal i-au împiedecat să le dea publicității.

Criza economică este mondială, astfel că a agravat criza specială a industriei maghiare, care lipsită fiind de deosebirile din ținuturile cari de fapt aparțineau altor state, a început să stagneze, urmând de aci în mod inevitabil scăderea la minim sau chiar inexistența oricărui fel de beneficiu. Faptul desigur n'a fost pe placul finanței internaționale ce stăpânește — după cum am văzut — viața economică a vecinei noastre.

Plan diabolic sau socoteală cu cântec?

Toate cele înșirate până aci, judecate și făcute legătura între ele duc în mod inevitabil la concluzia — destul de tristă pentru Ungaria — că furibunda campanie revizionistă este din

ordinul și — probabil — cu ajutorul finanței internaționale, care-și vede periclitat un important izvor de venit. Numai astfel ne putem explica promisiunile revizionistilor, că după re-vizuirea tratatelor — dacă nu în mod pușnic, pe calea armelor — muncitorii vor primi de lucru și salarii mari, țărănilor, că va crește prețul grâului, șomerilor intelectuali că vor fi plasați în posturi gras plătite și tinerimei — printre care se face o deșănțată propagandă pentru recucerirea cu armele a teritoriilor alipite — evidențierea patriotismului și recunoașterea eroismului lor de către patrie!..

Acuma se naște dela sine întrebarea: Conducătorii revizionismului maghiar nu-și dau ei seama de acest sor? Noi credem că da; ba mai mult credem că între acești doi principali factori ai Ungariei de azi, înțelegerea e deplină, și nu se face nici un pas fără un prealabil „consiliu”. Numai astfel se poate explica și încrederea ce a avut-o până acum și în prezent finanța internațională, în Ungaria, căruia în nenumărate rânduri i-a acordat împrumuturi în condițiuni cu mult mai ușoare decât altor țări.

Decadența revizionismului a început

Cele de mai sus deși valabile și pentru prezent, se potrivesc par'că mai bine pentru trecut. Zicem pentru trecut deoarece se pare că finanța internațională a lucrat nu numai prin intermediul Ungariei ci și la congresele dela Geneva, unde — după cum a arătat Ilva Eberhardy în a sa Europă Societe Anonyme — are acces, ba chiar și succes; și cu toate aceste fără rezultat imediat, ba, după cum se vede din actuala situație a politicii internaționale, nu va avea nici în viitor vre-un succes. În fața acestei triste perspective de viitor, capitaliștii încep să lase Ungaria în voia sorții, ca pe o corabie ce nu se mai poate salva dela naufragiu, preferând să înscrie la contul pierderi, sumele acordate Ungariei revizioniste în contul beneficiilor de după reîntregire. Primul care s'a retras — și desigur sunt și alții cari încă n au eșit la iveală — este Lordul Rothermeere, care văzând că nu-și poate pune fiul pe tronul Ungariei și văzând că acțiunile industriei maghiare de fier nu-l aduc câștigurile scontate, s'a hotărât să renunțe la propaganda revizuirii tratate-

lor de pace, și să se dedice altei opere mult mai însemnate și mai frumoase: Cucerirea pentru sine — pentru lordul Rothermeere — a tronului și a Coroanei sfântului Stefan. Natural că această dorință o îmbracă în intervențiile făcute pe lângă domnul de către legitimiștii unguri. În cazul acesta, grupul financiar de sub conducerea acestui faimos lord, nu va mai lucra pentru revizuirea tratatelor, ci pentru acapararea tronului maghiar, urmând ca odată realizată această intenție, cheltuielile să fie recuperate de pe spinarea bietului popor maghiar.

După toate probabilitățile, de acum înainte propaganda revizionistă va scădea în intensitate și va sfârși prin lichidare ca orice afacere comercială care nu aduce câștigurile scontate. Inșă nu așa de curând cum poate vor fi unii înclinați să creadă. Revizionismul combinat cu pornirile monarhice ale lordului Rothermeere, vor produce încă și mai cu seamă prin acțiunile de culise, multe și mari încurcături în politica internațională. dr. Quartz

Drum sfânt.

Am auzit gând de mărgele, peste ape clare
salbă de spumă și valuri de spuză;
cerul de stele, pe gând l-am târât la vale,
ca nimeni din noapte, să nu mă auză.

Și-am sfărmat pietre, peste apele ntinse,
peste urzeala de gând și valul lacteu;
în zori, am simțit durerile-aprinse:
peste apele tulburi, mi-am sfărmat sufletul meu.

Și-am plecat, fără suflet, spre Dumnezeu.

Voicu R. Grozdan

Lemne de foc USCATE, FAG, CIER, CARPEN CREPAT ȘI OBLEȚI CU VAGONUL, cu taxa de transport saison moderat, în prețul cel mai avantajos la firma **FRĂȚII KORNIS S A** ARAD, Str. ALEXANDRI 1. Telefon 501.

Istoricul spitalului de copii „Principele Mircea” Arad.

Consultațiunile gratuite

atât pe efectul lor de ordin curativ cât și prin influența educativă pe care o exercită asupra mamei sunt un factor de o deosebită și necontestată valoare în opera de ocrotire infantilă. Eforturile uriașe depuse de Spitalul nostru cu scopul de a da o dezvoltare cât mai mare acestor consultațiuni au dat după cum reiese din datele statistice pe care le avem la dispoziție rezultate remarcabile. Citam aci datele în cheștiuțe:

Anul	N-rul consultațiunilor
1910-14	4810
1915	1071
1916	1277
1917	1828
1918	2150
1919	825
1920	1868
1921	1900
1922	1828
1923	1395
1924	885
1925	686
1926	938
1927	1394
1928	1394
1929	1168
1930	1723
1931	2333

Total general: 29.473

Din tabloul de față rezultă că numărul consultațiunilor gratuite prezintă două ascenziuni maxime prima în anul 1918 deci ultimul an a războiului mondial caracterizat prin grave tulburări economice și sociale, iar a doua în anul 1931 când deasemenea criza economică și financiară care bătuse în război și estăzi își ajunsesse aproape apogeul său. Astfel se confirmă încă odată importanța covârșitoare a factorului economic și social în determinarea morbidității infantile. Pe lângă serviciul de consultațiuni gratuite începând cu anul 1929 s'a pus în funcțiune și o plajă de raze ultraviolete artificiale cu menirea de a servi la tratamentul colectiv al elevilor debili dela școalele primare și secundare din localitate. În scurt timp au beneficiat de efectele binefăcătoare ale acestei plaje nu mai puțin de 649 de copii.

Activitatea științifică.

Asupra activității științifice desfășurată de către corpul medical în perioada domniai maghiare nu ne-a rămas nici o urmă ceace e evident nu denotă că asemenea activitate nu ar fi existat totuși primele însemnări în legătură cu preocupările de ordin științific le-am aflat în darea de seamă a activității spitalului pe anul 1920 întocmită de către fostul director Dr. Robescu și unde se amintește despre unele încercări reușite făcute cu o modificare originală a metodei Bacelli (injecțiuni cu acid fenic) în tetanus. De aci urmează iarăș o lungă pauză până în anul 1927 când Dr. Drăgan pe baza materialului adunat în serviciul medical și sub auspiciile acestui serviciu își publică teza sa de doctorat trăfând despre Destrocardii. În anul 1928 la congresul asociațiunii medicilor ținut în Arad serviciul medical s'a prezentat cu o comunicare asupra complicațiunilor nervoase postvaccinare. În acelaș an s'a publicat în revista Viața Medică Nr. 6 și 10 din 1928 o privi'e recapitulativă asupra profilaxiei sifilisului ereditar. O activitate științifică și mai

Instituțiuni arădane

vie a început în anul 1929 odată cu înființarea societății spitalelor din Arad, a cărei inițiativă a pornit în bună parte tot din Spitalul nostru. La ședințe lunare ale acestei societăți personalul medical dela ambele secțiuni a prezentat cazuri de o raritate excepțională din domeniul patologiei infantile, ca exemplu un caz de tumor ovariană cu hypergenitalism la o fetiță de un an și jumătate și s'au făcut mai multe comunicări în legătură cu observațiunile medicale și rezultatele terapeutice câștigate în serviciile spitalului. În acelaș timp s'au preconizat și urmărit și anumite inovațiuni originale de ordin terapeutic ca: 1. Injecțiile intravenoase cu calciu clorat combinat cu ser în trupul ditteric. 2. Amestecul de salvarsan cu sânge dela mamă a plecat pe cale intramusculară în tratamentul copiilor heredo sifilitici districți. S'au urmărit și s'au verificat totodată multe din metodele noi de diagnostici și terapeutice publicate în Revistele științifice pe care personalul medical le consultă cu multă activitate. În calea cercetărilor și preocupărilor de ordin științific s'au pus multe obstacole. Cel mai greu de învins dintre toate era lipsa unui laborator de bacteriologie bine înzestrat lipsă care în cursul anului curent prin reînființarea laboratorului de igienă din localitate a fost în sfârșit remediată. O altă piedecă destul de importantă era faptul că Spitalul nu dispunea nici de instrumentariul tehnic necesar cercetărilor din domeniul fizic patologiei infantile. Toate acestea dificultăți au fost cu atât mai greu învinse cu cât personalul medical era mereu cum este încă și astăzi prea redus față de numărul bolnavilor ospitalizați. Intreaga activitate medicală a Spitalului dezvoltată pe terenul tratamentului bolnavilor ospitalizați la consultațiunile gratuite și pe teren științific a fost suportată de către personalul medical.

Personalul medical și para-medical,

de a cărui activitate ne-am ocupat până de prezent în cursul celor 22 ani, căji au trecut dela înființarea spitalului și până în zilele noastre a suferit modificări destul de frecvente ca recunoștință pentru meritul câștigat de fieștecare aparte în dezvoltarea așezământului căruia cu toții fără deosebire și-au dedicat toate puterile și priceperea cu care i-a înzestrat natura credem că merită să fie menționate în această scurtă istorisire al unui trecut la a cărui formare au luat parte activă. Primul conducător al Spitalului a fost Dr. Pavel Visky, care a funcționat și în calitate de medic primar chirurg dela înființarea spitalului și până în anul 1915 când în urma unei operațiuni septicice s'a îmbolnăvit de septicemie și a decedat. Urmașul său la conducerea secției chirurgicale și la Direcția Spitalului a fost Dr.

Pozsgai Ștefan care a funcționat dela moartea antecesurului său și până în anul 1919, când refuzând să depună jurământul de fidelitate către Statul român a fost concediat. Secția medicală a avut ca medic primar dela înființarea ei și până în anul 1919 pe Dr. E. Lucaci care a părăsit spitalul în aceleași condițiuni ca și colegul sau dela secția chirurgicală.

În era românească s'au făcut următoarele schimbări la secția medicală: Din 27 Decembrie 1919 conducerea secției a avut-o Dr. Robescu domnia sa a funcționat în aceasta calitate cât și în calitate de director până la 1922 când a demisionat. Urmașul său la ambele posturi a fost Dr. Virgil Protopopescu numit cu data de luna Iunie 1922 și continuând a activa până la data de 13 August 1925, când a decedat în urma unei intervențiuni chirurgicale de stomac. Locul rămas vacant conducerea secției medicale a rămas în sarcina medicului secundar până în 1 Maiu 1926, când sa delegat în mod provizor dl Dr. Corneliu Radu, care după concursul de medic primar ținut în luna Iunie a aceluiaș an a și fost confirmat definitiv în postul în care funcționează și de prezent. Dela 1 Decembrie 1926 a primit delegația de a conduce și gestiunea administrativă a Spitalului deținută dela moartea lui Dr. Protopopescu de către dl Dr. Ervin Cățineanu medicul primar al secției chirurgicale. La secția chirurgicală dela 5 Noemvrie 1920, data când locul deținut până atunci de către dl Dr. Pozsgai a fost completat cu dl Dr. Ervin Cățineanu nu sa mai făcut nici o schimbare. Medicii secundari s'au schimbat și mai desori, variind și numărul lor după necesitate.

Personalul para-medical dela înființarea spitalului și până în anul 1924 a fost format de 15 surori de caritate aparținând ordinului San-Francesco cu sediul în Budapesta. În anul 1924 din cauză că li s'au refuzat anumite avantajii ce au solicitat conducerea ordinului le-a revocat. În locul lor a fost angajate infirmiere laice în bună parte lipsite de pregătirea tehnică în domeniul îngrijirii copiilor bolnavi. Din cauza aceasta serviciul a avut și are încă de suferit multe neajunsuri. Direcțiunea Spitalului a încercat toate eforturile posibile pentru a-și recruta elemente cari să fie la înălțimea chemării lor, dar până în prezent nu a reușit de cât numai în parte. Ca să-și poată crea un corp de infirmiere bine pregătite, în anul 1930 a inițiat cu sprijinul societății Femeilor ortodoxe înființarea unei școale pentru îngrijitoare de copii. În acest scop s'au făcut toate formele s'au obținut sumele necesare pentru funcționarea școalei precum și aprobarea Ministerului Sănătății, cu toate aceste încercarea a eșuat din lipsa de interes ce au arătat pentru aceasta carieră fetele și tineretele femei din societatea românească. De prezent corpul infirmierelor este compus astfel: 4 diplomate a școalei de moașe, 2 cu diplomă de îngrijitoare de copii și 3 fără pregătire tehnică.

(Va urma).

Curățire eficientă!
văpșește și curăță haine de lână și mătășă
pentru dam și domni, văpșitorie chimică.
KNAP
Str. Episcop Radu și Str. Brățeanu.

Insemnări.

Definiții

Este inutil, cred, să în-
st într'o patetică dar
odoră introducere, asu-
ra importanței covârși-
toare a sentimentelor în
viață și evoluția indivizilor.

Voiu căuta în cele ce
amează, să dau publici-
tății o serie de plastice
— cred eu — definiții,
de niște debutanți în
artă, de niște imberbi,
care cred că tot ce zboară
mânâncă. Sursa de unde
am procurat definițiile
mă interesează, voi men-
ționa că nici unul din te-
sticienii cu ale căror
concepții veți face cuno-
ștință peste câteva rân-
niri, nu a împlinit 21 ani.
In însă fie cunoscute a-
sta pentruca fiecare
și poată da seama că
problema atât de com-
plexă a sentimentelor pre-
cupă din frageda co-
rărie, până la adânci
trâneți.

Și — vă îndoiiți? —
începe cu iubirea:

I. Un rău, de multe
dat unor ființe cari
merită a fi iubite.

— Înțelegeți D-Voastră,
eu, zău, nu înțeleg.

II. Cel mai sublim sen-
timent pe care l-a dat
zeu omului.

Naivitate și romantism.

III. O avere inapreci-
abilă.

Om practic.

III. O ficțiune și un su-
get, de calitate inferi-
oră.

Un deziluzionat.

IV. O boală a cărei leac
confortant este însăși
boala ei.

Umblă cu sophisticării.
Lăsată unmai câteva...

V. Un potențial mai ridicat,
mai scăzut, după cir-
cumstanțe.

Ce e viața?
I. O frunză de pe lac,
care vântul o suflă
pe plac.

Definiție aproape justă.

II. Fiziologia încă nu
— serios? R. N. —
stul vieții depinde de
— parol? N. R. —
s'a dat poate numai
să facem legătura între
tut și viitor.

Va fi-o dresă că și-am
at-o.

II. Expierea greșelilor
este în existențele an-
tare.

Cu alte cuvinte, ar
un fel de credință în
empiriciză.

Din noianul definițiilor
ore moarte, aleg una
gură cea mai originală
mai modernă:

— Când ireparabilă la mo-
rtul uman. Și mai urmează
o serie nefericită de
prite definiții despre fe-
me, credință etc.

Natural că definițiile
ora lucrurilor de mai
diferă dela om la om

după cum și atitudinile,
în chestiuni sentimentale
sunt de o varietate de-
licioasă.

Seară de toamnă pre-
matură.

Pe malul Mureșului —
ce s'ar face cetățenii A-
radului, dacă n'ar avea
malul? — puțină lume
mai ales că o ploaie se
arată ca ceva inevitabil.
Totuși, pe o bancă izolată
doi... izolați, în atitudine
tandră, înfruntau și ploaie
măruntă și toată gama
conveniențelor sociale sub
aripile ocrotitoare ale unui
parapieu.

La o grădină de vară.
Un... cineva era, nevoie
mare la chef. L-am auzit
vorbind: — Ei, ce-i dacă
a plecat? o cunosc eu,
pleacă, hâc, și iară vine
îndărăt, hâc, a mai făcut
ea de astea, hâc, dar iar
vine ea, hâc, înapoi.

...Il lăsase nevasta.

Artur Y.

Din Pecica.

Culturale. Sâmbătă, 27 Au-
gust, secția culturală de pe
lângă Soc. Sport... „Virtutea”
din loc, și-a ținut sub prezi-
denția Dlui N. Cimpoș, a
10-a sesiune ordinară, cu ur-
mătorul programul.

1. Despre Băncile Poporale
de Dl P. Roman.

2. Sonele originale de Dl
S. Morariu. Poetul, în 5 sonele,
descrie foarte bine adâncă
durere pe care o simte când
afilă că iubita lui, chemată de
o datorie mai înaltă, e nevoită
să plece; greutatea despărțirii
și apoi reîntâlnirea, când ea
este femeie.

3. Este folositoare reli-
giunea? de Dl N. Cimpoș.
Autorul după într'o lucrare
anterioară a vorbit „Despre
Religiune”, tratează acum o
nouă chestiune de natură reli-
gioasă, arătând că religionea
este folositoare pentru om în
toate cele 3 manifestări ale
vieții sale: ca individ, în fa-
milie și în societate sau stat.

4. Epigrame și cronică ri-
mată, foarte reușită, la adresa
membrilor societății, de Dl V.
Marcovici.

5. Ciobanul și Măgarul, fa-
bulă de Dl D. Ardelean.

Sportive. Pe arena „Vir-
tutea” din Rovine, s'au disputat
Duminecă, următoarele mat-
ch-uri:

Virtutea-Transilvania joc de
pitică 1-1 (1-0). Piticii Vir-
tutei s'au dovedit superiori tot
timpul jocului.

Transilvania-Virtutea, II. (1-1)
Soc. Sport. Transilvania din
Arad fuzionând cu R. M. T. E.
din Rovine și-a format aici o
filială. Această, înălțată cu ju-
cători dela Arad, a susținut un
joc cu Virtutea II. pe care l-a
terminat la egalitate. Datorită
jucătorilor arădani, Transilvania
a desvoltat un joc bogat în
combinații frumoase. Cei ai
Virtutei, de altfel foarte rezezi,
de astădată s'au dovedit mo-
leșiți de căldură desvoltând un
joc inferior.

Virtutea I-Gloria CFR comb.
2-1 (1-0) echipa primă a Vir-
tutei trebuia să joace campionat

Speranțe intemeiate.

— Congresul dela Chișinău. —

În capitala Basarabiei s'au
adunat mai deunăzi învățători
din toată țara, să hotărăscă
asupra intereselor de breaslă
care sunt în mare parte și ale
țării.

S'au adunat mulți; au avut
între ei și pe ministrul instruc-
țiunii, eminentul sociolog, dască
și el, d. D. Gusti.

Deși cei mai mulți slab in-
vestimântați, salvați numai cu
pielea pe oase, dela o sgu-
duitoare volatilizare prin ina-
nșie a ființei lor fizice, salvați,
pentru un timp, de marile e-
forturi financiare ale actualului
guvern, cu gândul încă la res-
tanțele de salarii rămase nea-
chiitate pe câteva luni în urmă
— restanțe ce ar putea să
astupe hăuri imense în sărăcia
lor — s'au întrunit la Chișinău,
liniștiți, demni, au discutat cu
multă judecată probleme ce-i
preocupă și care sunt în strânsă
legătură cu soarta de toldea-
una a țării.

Căci de felul cum își vor
face datoria acești artiști ai
desăvârșirii educației copilului,
depinde starea intelectuală a
țării. De munca și destoinicia
lor se leagă faima țării peste
hotare și numai prin ei vom
evolua pe scara progresului,
părăsind locul de tristă repu-
tație ce deținem actualmente,
în statistica analfabetismului
european.

Fii de țărani — marea ma-
joritate — dascălii sunt cei
mai aproape de sufletul țără-
nului și deci cei mai indicați
să-l lumineze, să-i arate calea
binelui, să-l promoveze din
obscuritatea în care plutește,
grăție profesorilor ocazionali
și de toldeauna, cari prin vorbe
dulci și lingușiri promițătoare
ii smulg cașcavalul suverani-

țării constituționale, pentru a-l
spolia pe urmă.

Ei, învățătorii, sunt aceia
cari mențin trează în inima po-
porului, conștiința națională.
Biserica, deasemenea găsește
în ei un puternic sprijin.

Care li este răsplata? Afară
de satisfacția de esență inimă,
pe care o dă munca lor cu
adevărat creatoare, nimic nu
îndulcește viața acestor ne-
dreplăți. Apostolatul lor își va
găsi răsplata în ceruri, spe-
ranță ce poate fi o dulce mân-
găere pentru un anahoret, dar
amară pentru un muritor mai
terestru, înzestrat cu ceva mai
puțină rezistență.

Dar, băgați de seamă! Con-
gresul dela Chișinău a dove-
dit un admirabil spirit corpo-
rativ la învățători. Ei nu vor
mai putea fi utilizați de chi-
rurgi cu veleități de ciocli ai
guvernelor, drept cobai de
experiență pentru cine știe ce
minuni financiare.

Conștiința lor e clară. Ei
n'au uitat un moment că în ca-
litatea lor de dascăli, pe lângă
nobila chemare ce au de a
orienta primii pași ai copilului
— admirabilă materie malea-
bilă, ce așteaptă daltă măes-
trului pentru a primi formele
sculpturale cele mai aproape
de perfecțiune, — o mai au
și pe aceea de luminători și
îndrumători ai maselor. Trăim
vremuri critice când spiritele
sunt surescitate, iar jongleurii
politice noastre de interes
meschin, nu țin seamă de ten-
siunea în care se găsește popu-
lația satelor.

Stăpâniți-o voi, îndrumătorii
satelor, stăpâniți-o cu înțelep-
ciune și dați-i îndrumarea ne-
cesară!

N. Poenaru

Probleme sociale.

MORAVURILE VREMII

Mai deunăzi am văzut la
cafeneaua „Dacia” între două
uși, pe un tânăr, care își pudra
cu un gest grațios vârful na-
sului și își fictuia cărarea cu
un pieptănaș de păpușe... A-
tunci mi-am amintit cu un zâm-
bet ironic, de câte-ori bărbășii
au răs de cochetația femeilor...
Mi-am amintit că unii au fă-
cut-o cu vehemență, ca mo-
raliștii din vremea veche, alții
cu surâsul, ca Al. Dumas, care
spunea adesea de femei, că
se'mbracă, când în clopot,
când în umbrelă...

Bărbășii ca și femeile se
supun unor mode destul de
schimbătoare și capricioase...
Întâi, pentru îmbrăcăminte pe
urmă pentru pieptănătură și
mustăți... „Du cote de la bar-
be est la toute pousance”, a
zis Molière. Și dacă aș fi un
grav savant v'ăș spune că a-

cu A. V. M. S. E. chelnerii au
găsit însă de bine să nu se
prezinte și ca publicul să nu
pelece deziluzionat din cauza a-
ceasta, Virtutea a angajat din
timp pe Gloria pe care a în-
vins-o. Deși jocul Virtutei a
fost lipsit de coeziune și com-
binații, totuși a reușit să per-
foreze de două ori poarta lui
Burdan. Cu puțin noroc, Gloria
ar fi putut învinge cu un scor
destul de ridicat. Au marcat:
Kiss (2) dela Virtutea și Tusz
dela Gloria. Arbitrajul Dlui
Gencsi ireproșabil,

N. M.

Ingineri... experți

La primăria Aradului sunt
ingineri experți a căror menire
este să ajute orașul, cu pri-
ceperea lor, în întreprinderile
sale și să nu-l lase păcălit, ci
să încheie afaceri în favorul
bugetului municipal sau cel pu-
țin, nu în defavorul lui.

Știm că de când cu scoa-
terea din uz a regretatului tram-
way cu roți sgomotoase de
fier și introducerea acestor e-
legante mijloace de deplasare
bloc primăria are de încasat...
laude și bani destul de mulți.
Dar pentruca aceste comode
care? cauciucate, de leșturi să
aducă un câștig, e nevoie să
fie întreținute cu îngrijire...

Să știți că întreținerea a
costat întoldeauna scump.

Trebuie dar ca primăria să
fie cu mare băgare de seamă
ca nu cumva cheltuelile să ex-
celeze. Iată pentruca s'au în-
credințat aceste isvoare de
câștig, unui domn inginer.

Noi nu suntem experți, dar
matematica noastră — nu — ?
cum se face — ne pune să
pozăm în „nedumeriți”.

Iată faptele: În 2 Aug. (a
12-a sesiune) s'a ținut licitație
pentru furnizarea de 4 cauci-
curi mari și 2 mici. Cea mai
efiină ofertă a fost de 8000
(opt mii) lei pt. cele mari și
5000 pt. cele mici. Cu toate
acestea, dl inginer a primit o
ofertă cu 8700 și 5200 lei,
pentru aceleași cauciucuri...
Dle cine știe, poate așa cer
interesele primăriei...

ps.

Pe lângă prețuri ieftine vă
puteți procura blănurile Dvs.
executate frumos și bine la

Alexandru Zimmermann
blănar,
str. Bucur No. 5.

Tot acolo se primesc spre
reparare și transformare blă-
nuri pe un preț convenabil.

Congresul presei
din provincie.

Sâmbătă 3 Septembrie se va
deschide la Galați congresul
tuturor asociațiilor de presă
din provincie, sub președenția
d-lui ministru Viorei Tilea. Vor
participa la acest congres și
delegați ai asociațiilor de presă
din Capitală.

Din partea asociației gene-
rale a ziaristilor profesioniști
din provincie, au fost delegați
oficiali d-nii G. M. Ivanov,
Pompiliu Serbescu, I. Bănciu-
lescu și Desideriu Gross.

Poșta Redacției.

Correspondent-Buteni. Re-
gretăm nespuse de mult că
trebuie să vă faceți debutul
cu... un refuz, dar într'un re-
portaj ocazional, noi am arătat
adevăratul în privința celor
comunicale de D-voastră, așa că
pentru a nu mai accentua ani-
mozitățile — bulincene și așa
prea numeroase și puerile —
ne vedem în situația de a nu
putea publica cele trimise.

Franța, lipsa de mustăți era
socotită ca demnă de dispreț;
de aceea era și adoptată ca
uniformă pentru chelnerii, va-
leți și vizitii de case mari.

Astăzi însă printr'o ciudată
întorsătură a lucrurilor, tot
tineretul și nu numai la noi,
dar în toate țările, a găsit
lipsa de mustăți stâl practică
cât și frumoasă!

... Și să mai spunem acum
noi bărbășii că nu suntem co-
cheji! Coriolan Bărbat.

S'au eftinit lemnele de foc

Prima calitate de crepături slănjeni 580 lei la firma „STEJARUL“ Arad, Calea Șaguna 48. colțul N. Pompiliu Oprirea autobuzului No.

In atențiunea proprietarilor de imobile și instalatori de apă.

Având în vedere reclamațiile cu privire la consumurile exagerate de apă. Uzina de apă a Municipiului aduce la cunoștință oneratului public următoarele:

Oricât de consumație abnormă indusă în fișa de citirea apometrilor de către cetitorii de apometre ai Uzinelor, precum și oricât de defect de instalații constat, se vor anunța în scris Uzinelor de către proprietarii imobilelor, iar instalatorii de apeducte însărcinați cu executarea defectelor instalațiilor interloare ale caselor,

vor anunța Uzinele despre începerea acelor lucrări, căci numai astfel Uzina de apă va fi în măsură a face descrierile din supraconsumațiile datorită defectelor de instalații.

Totodată atragem din nou atențiunea proprietarilor de imobile, că sunt responsabili de pagabile pricinuite de înghetătorilor de apă, fapt pentru care ar fi de dorit să la din timp măsurile cuvenite pentru apărarea lor contra înghetului.

Instrucții pentru punerea în circulație a monedelor de 100 lei.

Ministerul de finanțe a trimis tuturor administrațiilor financiare următoarele instrucții în legătură cu punerea în circulație a monedei de argint:

Vă facem cunoscut, că ministerul de finanțe, de comun acord cu Banca Națională a României, a decis punerea în circulație a monedei de argint a 100 lei, cu începere dela 1 Septembrie a. c.

Punerea în circulație a acestei monede se va face de către Banca Națională și sediile sale.

Pentru ca să puteți cunoaște greutatea, dimensiunile și celelalte părți caracteristice ale monedei de argint a 100 lei, vă dăm mai jos următoarele relațiuni:

1) Dimensiunea 31 mm; 2) Greutatea 14 gr.; 3) Marginea zimzută; 4) Pe vers, moneda poartă efigia M. S. Regelui Carol al II-lea, cu inscripția: Carol II, Regele Românilor, și numărul „1932“, reprezentând anul baterii, iar pe revers, în

partea superioară, Stema Regatului României; dedesubt denumirea „100 Lei“.

Atât stema cât și denumirea „100 Lei“, sunt cuprinse într-o coroană de lauri, întretăiată între trei rubane.

Monedele de argint de 100 lei, vor servi la înlocuirea biletelor Băncii Naționale de 100 lei, și a monedei de metal de 20 lei, cu efigia Marelui Voevod Mihai.

Până la primirea întregii cantități de monedă de argint, biletele Băncii Naționale de 100 lei și moneda de metal de 20 lei, cu efigia Marelui Voevod Mihai, vor circula valabil.

Deocamdată, cu începere dela 1 Septembrie a. c., se vor retrage din circulație, de către Banca Națională, numai biletele de 100 lei, urmând ca retragerea pieselor de metal de 20 lei, cu efigia Marelui Voevod Mihai, să se facă la o dată ce se va fixa ulterior.

INFORMAȚIUNI.

□ Atragem atenția cetitorilor asupra senzaționalului reportaj din pag. 1. „Revizionismul maghiar în slujba finanței internaționale.“

Documentat și scris cu mult nerv, dă în vileag lucruri bătute numai până acum.

□ 25 țărani ruși condamnați la moarte pentru incendierea recoltelor. Din Moscova se zvonă, că în cursul săptămânii acestora, tribunalele sovietice au condamnat la moarte 25 de țărani ruși pentru faptul, că au furat grâu din magazinele comunelor precum și pentru faptul, că au incendiat recoltile de cereale.

Condamnarea lor la moarte a provocat o mare agitație în rândurile țărănimii ruse.

□ Un nou inspectorat la Arad. Prin decizia No 17057 a Dfiei Generale a Monopolului alcoolului, s'a înființat la Arad un inspectorat regional al acelei direcții, cuprinzând județele: Arad, Simiș-Torontal, Alba, Caraș, Severin, Sibiu și Hunedoara. Noul inspector este d. Ivanovicu.

□ Vin chirurgii. Au sosit până acum doi experți ai Soc. Nașionilor, pentru ca să ne doctoricească. Rezultatele intervențiilor lor se va cunoaște probabil când... pacientul va sucumba.

□ O nouă broșură a d-lui N. Iorga. D. N. Iorga, a scos, drept continuare a broșurei „Doi ani dela Restaurație“ o altă nouă intitulată „Isprava“, îndreptată numai în contra național-jărăniștilor.

□ Manuscrisele nepublicate, nu se resitue.

□ Record scafandrier — Un scafandru australian, prevăzut cu un aparat inventat de el, a reușit să rămână sub apă timp de o oră și patru minute. Experiența aceasta care a avut loc în prezența autorităților navale și a numeroși savanți, nu constituie numai un record mondial, ci este merită să revoluționeze tehnica coborârii în adâncul apelor.

□ Al treilea zbor în stratosferă. Mussolini și guvernul Italian au propus lui Piccard organizarea unui al treilea zbor în stratosferă. S'a hotărât ca acest zbor să se efectueze în Nordul Canadei, spre a se putea studia razele cosmice din regiunile polare. Piccard nu va lua parte la zbor, spre a nu se expune pericolului aterizării în ghețurile polare. Piccard cere ca persoana ce va întreprinde zborul să aibe însușirile unui încercat explorator polar.

□ Bilete de tren, se pot cumpăra și în trenuri. Începând cu ziua de 25 August. Direcțiunea Generală a C. F. R. a introdus noul sistem de a putea cumpăra biletele de tren dela conductor.

Aceste bilete vor fi suprataxate după cum urmează: pentru cl. I suprataxa este 30 lei, pentru cl. II 20 lei, iar pentru cl. III 10 lei.

Prin această dispoziția Direcția C.F.R. pune capăt unei serii colosale de procese interminabile.

□ Inscriserile la Școala primară de Stat No. 3 din str. Lae Barna se fac dela 1 până la 10 Sept. ora 8—12 și 2—5.

□ In atențiunea părinților! Cu ocazia redeschiderii anului școlar pentru felije și băieți numai la magazia de ghețe Aconiu puteți procura ghețe cu prețurile cele mai efline, și dacă ați cetit Erdely Hirlap care deja o și anunțat prețurile ghețelor, dela toate magazinele și la magazia Aconiu a aflat că sunt mai efline ca ori și unde, pentru studenții prețurile sunt și mai reduse.

Pentru toamnă și iarnă a sosit un mare transport de ghețe lucrate numai de mână dela București C. Victoriei moderne și elegante.

Aconiu
mare magazin de ghețe
Str. Brătianu 2 Arad.

□ Din lipsă de spațiu, reportajul, „Baptiștii între ei“ în care manoperele „fratelui“ Ungurean, sunt înfățișate în trista lor realitate, va apare în No. viitor.

□ Ungaria continuă fantaziile revizioniste. Ultimul număr al ziarului „Pesti Hirlap“ publică rezultatul licitației în vederea așezării unui imn revizionist, care să aibă refren: „Justice for Hungary“, — dreptate Ungariei. În total au fost prezentate la concurs 3074 poezii — anunță ziarul menționat. Printre autori se află și arhiducele Iosif și soția fostului prim-ministru Bethlen. Primul premiu l-a obținut poetul Toma Falu, — 1000 pengő. Ziarul „Pesti Hirlap“ promite se editeze cele mai bune 100 poezii într-o ediție de lux și anunță în același timp un nou concurs pentru cea mai bună compoziție pentru imnul care a fost primit.

□ Aviz școlar. Ministerul Instrucțiunii ordonând mutarea Școlii Normale de Băieți din Gai, în localul ocupat până acum de Școala Normală de Fete, cursurile acestei școli se vor începe deja în localul din oraș.

Școala de aplicație trece în conducerea Școlii de băieți sub direcțiunea Dlui Teodor Mariș, profesor de pedagogie. Inscriserile în școala de aplicație se fac zilnic dela 9—12 ore în localul din oraș. Ultimul termen de înscriere este 10 Sept. a. c., se primesc elevi de ambele sexe.

Diracțiunea.

□ Internatul „Casa Invitațiilor“ primește elevi lângă taxele din anul trecut. Îngrijire părintească și educație aleasă. Lecțiile elevilor sunt ajutate de pedagogi.

□ Agenții de informațiuni din Spania: Camera de Comerț și de Industrie din Arad posedă adresele principalelor Agenții de informațiuni comerciale din Madrid și Barcelona, care le ține la dispoziția celor interesați.

□ Expoziție internațională de băuturi. Potrivit informațiilor primite de Camera de Comerț și de Industrie din Arad între 14—18 Noembrie a. c. se va ține la Cleveland (Ohio) o Reuniune anuală și o Expoziție internațională de băuturi producătorilor de băuturi zoase din America.

□ Regimul coletelor poștale. Pentru coletele poștale venite din alte țări decât Ungaria și Cehoslovacia nu nevoie de certificate de gină, dacă din en-douane din celelalte acte ce însoțesc coletul, se poate constata certitudine țara de expediție.

□ Arândarea unui depozit de produse petrolifere. Camera de Comerț și de Industrie din Arad face cunoscut, că Banca Tecnicului ar dori să desăvârșă o moară cu instalații moderne, un depozit de produse petrolifere, etc. Cu date servește Camera.

S'au eftinit sticlăriile.

Cu prețurile cele mai reduse, puteți cumpăra totul de sticlării, serviciiuri pentru compoturi etc. la firma

Szabó Adalbert

Bulevardul Regina Maria

DEPOZIT

Lăptăria Österreicher

ARAD, Bulevardul Regina Maria No. 18.

recomandă On. public alimente igienice, efline și gustu-

Lapte bătut, Joghurt, Lapte prins. Lapte pâine și prăjituri. ● Deschis zilnic până-la ora

Din cauza mutării mele la București
îmi vând toată marfa pe un
preț cât se poate de minimal

M. Fischer

magazin de sticlărie și
porțelanuri P. CRUCEA
ALBĂ : : : : :

Cel mai potrivit timp

de a cumpăra ieftin.

Allo? Allo? Allo? Unde vă grăbiți? La magazia de ghețe

Aconiu

unde a sosit un transport de ghețe dela București C. Victoriei pentru toamnă și iarnă, cele mai elegante și moderne lucrate numai de mână cu prețurile cele mai reduse. Ultima modă.

Magazia de ghețe VASILIU ACONIU, Str. Brătianu No. 2 Arad.

□ Dr. Liviu Hălmăg medic dentist, își anunță Onor. pacienți, că mută cabinetul dentar în str. Consistorial No. 8, unde consistoriul are orele obișnuite.